

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна гігієна та основи здоров'язбереження

Назва

Галузь знань – 23 Соціальна робота

Спеціальність – 231 Соціальна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС,

Шифр дисципліни – ОЗП.12

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: Обов'язкова (дисципліна загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота у т.ч. ІРС			залік	іспит
Денна	2	4	4.0	120	48	32	-	16		72	-	-	-	+
Заочна	2	4	4.0	120	12	6		6		108	-	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг за спеціальністю 231 Соціальна робота

Робоча програма складена

Підпис автора

канд. пед. наук, доц. Юлія ОВОД

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1.

Зав. кафедри

Підпис

Олена ВАСИЛЕНКО

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

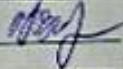
Підпис

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, канд. пед. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Наталія СИНЮК

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Соціальна гігієна та основи здоров'язбереження» є складовою циклу дисциплін загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг.

Пререквізити – ОЗП 06 Людина в сучасному соціумі, ОЗП 09 Основи професійної етики та спілкування у соціальній роботі, ОЗП 10 Основи наукових досліджень у соціальній роботі, ОЗП 11 Соціальна конфліктологія та міжкультурна комунікація.

Постреквізити – ОЗП 13 Громадянське суспільство, економіка та управління, ОПП 02 Соціальна робота з різними категоріями населення, ОПП 08 Соціальний аудит та оцінка потреб, ОПП 19 Ведення професійних документів, ОПП 20 Історія соціальної роботи, ОПП 21 Система організації та управління соціальними службами, ОПП 24 Фахова практика, ОПП 25 Переддипломна практика, ОПП 26 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 02), Здатність планувати та управляти часом (ЗК 05), Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК 14), Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 15), Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного) (ФК 01), Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів (ФК 02), Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах (ФК 05), Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах (ФК 08), Здатність здійснювати практичну соціальнопедагогічну та коучингову діяльність (тренінгову, консультаційну, психодіагностичну, профілактичнопросвітницьку) з використанням науково верифікованих методів та технік (ФК 22).

– **програмні результати навчання**: Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами. (ПРН 01); Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях (ПРН 06), Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях (ПРН 08), Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги (ПРН 09), Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах (ПРН 10), Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів (ПРН 13), Організовувати соціально-педагогічну діяльність, соціально-педагогічні заходи та доцільно використовувати професійні технології у наданні соціально-педагогічної допомоги різним категоріям клієнтів (ПРН 24), Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя (ПРН 29).

Мета дисципліни. Формування знань здобувачів щодо вирішення професійних завдань підтримки, збереження здоров'я, розробки превентивних заходів, які спрямовані на здоров'язбереження населення та просвітницьку діяльність.

Предмет дисципліни: Теоретичні та практичні основи з проблем навчання, виховання, освіти та розвитку особистості майбутнього фахівця.

Завдання дисципліни. Формувати знання здобувачів з теоретичних основ соціальної роботи в сфері здоров'язбереження; особливостей соціальної роботи з різними категоріями населення щодо організації здоров'язбереження; просвітництво та виховання особистості у сфері, що стосується питань гігієни та здоров'язбереження.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: досконало *володіти* термінологією та основними поняттями; *показувати* навички самостійної роботи, *демонструвати* критичне та самокритичне мислення; *організовувати* та *керувати* педагогічною взаємодією; *знати* та *розуміти* сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; *застосовувати* методи та принципи ефективного впливу; *застосовувати* набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно *інтерпретувати* отримані результати; *характеризувати* педагогічну діяльність та педагогічні погляди видатних діячів минулого.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Соціальна гігієна та здоров'я людини.	2	2	8	2		10
Тема 2. Медичне страхування населення.	4	2	8	2		15
Тема 3. Соціальна гігієна та здоров'я населення	4	2	8	2		10
Тема 4. Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки	4	2	8		2	15
Тема 5. Людина та її здоров'я з позицій системного підходу.	2		8			10
Тема 6. Види та форми насильницької поведінки.	4	2	8		2	15
Тема 7. Функції органів травлення. Принципи здорового харчування.	4	2	8			10
Тема 8. Медико-соціальні проблеми наркотизму.	4	4	8		2	13
Тема 9. Статева культура та статеve виховання особистості	4	2	8			10
Разом	32	16	72	6	6	108

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 1. Соціальна гігієна та здоров'я людини. Соціальна гігієна як наука. Чинники, що обумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення. Закономірності основних показників здоров'я. Чисельність та склад населення України. Фізичний розвиток Література: [1, 4, 5]	2
2.	Тема 2. Медичне страхування населення. Основи медичного страхування. Економічна сутність страхової медицини. Страхова медицина в економічно розвинених країнах світу. Історичні аспекти розвитку медичного страхування в Україні. Література: [1, 2, 3]	4
3.	Тема 3. Соціальна гігієна та здоров'я населення. Людина як продукт біосоціальної еволюції. Індивідуальне здоров'я людини. Наукові підходи щодо визначення поняття «здоров'я людини». Дефініції та понятійний апарат. Література: [1, 6, 8]	4

4.	Тема 4. Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки. Психіка, психічне здоров'я особистості. Характер. Темперамент. Акцентуації. Вчення про стрес, загальний адаптаційний синдром. Сучасні підходи до психічного оздоровлення. Література: [3,5]	4
5.	Тема 5. Людина та її здоров'я з позиції системного підходу. Людина як система. Феномен людини. Людина як біоенергоінформаційна система. Свідомість та підсвідомість. Література: [1,2,5]	2
6.	Тема 6. Види та форми насильницької поведінки. Поняття насильницької поведінки. Її ознаки та класифікація. Агресивність та її природа. Насильство у сімейних відносинах, насильство проти жінок та дітей. Попередження та подолання насильства. Література: [1, 5]	4
7.	Тема 7 Функції органів травлення. Принципи здорового харчування. Будова та функції травної системи. Їжа та характер харчування. Принципи здорового харчування. Поживні речовини. Вітаміни. Антиоксиданти. Оздоровче голодування. Література: [1, 3, 5]	4
8.	Тема 8. Медико-соціальні проблеми наркотизму. Причини та наслідки наркоманії. Алкоголізм. Його стадії. Паління та його вплив на внутрішньоутробний розвиток дитини. Заходи боротьби із залежністю від психоактивних речовин. Література: [1,2,3,5]	4
9.	Тема 9. Статева культура та статеве виховання особистості. Статеве виховання та статеві соціалізація. Моделі статевого виховання. Принципи статевого виховання. Гендерна роль та гендерні стереотипи. Література: [1,4]	4
	Разом:	32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Перелік тем лекцій	К-сть годин
1	Тема 1. Соціальна гігієна та здоров'я людини. Соціальна гігієна як наука. Чинники, що обумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення. Закономірності основних показників здоров'я. Чисельність та склад населення України. Фізичний розвиток Література: [1, 4, 5]	2
2	Тема 2. Медичне страхування населення. Основи медичного страхування. Економічна сутність страхової медицини. Страхова медицина в економічно розвинених країнах світу. Історичні аспекти розвитку медичного страхування в Україні. Література: [1, 2, 3]	2
3	Тема 3. Соціальна гігієна та здоров'я населення. Людина як продукт біосоціальної еволюції. Індивідуальне здоров'я людини. Наукові підходи щодо визначення поняття «здоров'я людини». Дефініції та понятійний апарат. Література: [1, 6, 8]	2
	Разом	6

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ п/п	Перелік тем практичних занять	К-ть годин
1.	Соціальна гігієна та здоров'я людини. Література: [1, 4, 5]	2
2.	Медичне страхування населення. Література: [1, 2, 3]	2
3.	Соціальна гігієна та здоров'я населення Література: [1, 5]	2
4.	Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки Література: [1, 4, 5]	2
5.	Людина та її здоров'я з позиції системного підходу Література: [1, 3, 5]	2
6.	Види та форми насильницької поведінки Література: [1, 2, 4]	2
7.	Функції органів травлення. Принципи здорового харчування. Література: [1, 4]	2
8.	Медико-соціальні проблеми наркотизму. Статева культура та статеве виховання особистості. Література: [1, 4, 5]	2
	Разом	18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Перелік тем практичного заняття	К-сть годин
1.	Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки Література: [1, 4, 5]	2
2.	Види та форми насильницької поведінки Література: [1, 2, 4]	2
3.	Медико-соціальні проблеми наркотизму. Статева культура та статеве виховання особистості. Література: [1, 4, 5]	2
	Разом	6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до виконання домашніх та контрольних робіт, теоретичного опитування в усній або письмовій формах, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань у вигляді презентацій, відеопроєктів, повідомлень тощо.

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, тестуванні з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань (презентація, педагогічний кросворд).

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	8

2,3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	8
4,5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	8
6,7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	8
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	8
9,10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-6.	8
11,12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Консультація з вибору теми ІДЗ.	8
13,14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
15,16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
Разом:		72

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика індивідуального завдання (презентацій) для самостійної роботи здобувачів

1. Сутність понять «здоров'я», «хвороба», «третій стан».
2. Історія виникнення соціальної гігієни як науки.
3. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів
4. Проаналізуйте законодавство з охорони материнства та дитинства.
5. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.
6. Алкоголізм та наркоманія – соціальна та медична проблема суспільства: ситуація в Україні та шляхи її вирішення.
7. Регіональні особливості сучасної демографічної ситуації в Україні.
8. Проаналізуйте діяльність Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ) – останні події.
9. Стан здоров'я населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС – сучасні тенденції.
10. Соціально-гігієнічна просвіта. Центри здоров'я в Україні – осередки здорового способу життя: форми та ефективність діяльності.
11. Реформи системи охорони здоров'я в Україні та світі.
12. Розробити антирекламу шкідливим звичкам.
13. Будинки дитини як заклади медико-соціального захисту: проблеми та перспективи розвитку.
14. Інвалідність – один з провідних показників здоров'я населення: сучасна характеристика та основні тенденції показників інвалідності в Україні.
15. Промоція здоров'я. Профілактичні програми в Україні.
16. Розробка анкети з питань здорового способу життя.
17. Спеціалізовані заклади для осіб похилого віку (геріатрична служба): сьогодення та перспективи розвитку.
18. Розвиток страхової медицини в Україні. Історія та сучасність.

19. ВІЛ і СНІД в Україні: характеристика сучасної ситуації, шляхи подолання проблем.
20. Проаналізувати регіональні програми щодо сприяння здоровому способу життя.
21. Профілактика і терапія стресу.
22. Сучасна характеристика загальної захворюваності населення України. Основні проблеми та тенденції.
23. Розвиток паліативної допомоги в Україні.
24. Розробити семінар для молоді спрямований на формування навичок здорового способу життя.
25. Охорона материнства та дитинства. Значення соціально-економічних, соціально-психологічних, медико-соціальних заходів, спрямованих на покращання здоров'я жінок і дітей.
26. Соціальні умови здоров'я населення.
27. Загартовування організму.
28. Проаналізувати регіональну демографічну ситуацію.
29. Старіння населення як глобальна демографічна тенденція: причини та наслідки.
30. Методи оцінювання фізичного розвитку.
31. Генетика та конституція: здоров'я та хвороби.
32. Проаналізуйте Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».
33. Організаційно-правові засади впровадження та функціонування медичного страхування.
34. Онкологічні захворювання та їх зв'язок з екологічними особливостями середовища проживання.
35. Охарактеризуйте адаптаційний потенціал людини.
36. Дайте характеристику методів фізичного оздоровлення.
37. Охарактеризуйте методику самопсихотерапії.
38. Прогрес людства і його зв'язок зі здоров'ям.
39. Людина як система.
40. Сформуйте суть індивідуального підходу до здоров'я людини та формування здорового способу життя.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);

– оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів

вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 4 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Четвертий семестр												Сума балів
Практичні заняття								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
1	2	3	4	5	6	7	8	T1-4	T5-9			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
			Четвертий семестр					Сума балів
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль	ІДЗ*	Іспит	
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-9			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5		12-20	3-5	3-5	6-10	30-50	60-100
6-10			15-25		3-5	6-10	30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни

визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються як ість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

*Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати

	місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці презентації у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 30 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–17	18–22	23–26	27–30
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в

екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	9	12	15
Теоретичне питання № 2	9	12	15
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	30		50

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		

C	73-82		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів
2. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.
3. Зміст і організація роботи сімейного лікаря / лікаря загальної практики
4. Соціальна гігієна як наука.
5. Чинники, які впливають на здоров'я та чисельність населення.
6. Демографічний ситуація в Україні. Аналіз ситуації.
7. Технології здоров'язбереження.
8. Передумови виникнення та розвитку соціальної гігієни в окрему галузь знань.
9. Мета та основні завдання соціальної гігієни та основ здоров'язбереження як галузі знань.
10. Методи діагностики стану здоров'я людини.
11. Показники фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я.
12. Поняття гіподинамії, її причини та наслідки.
13. Мета та завдання страхової медицини та медичного страхування.
14. Форми медичного страхування.
15. Права та обов'язки страховиків і страхувальників.
16. Страхова медицина у розвинених країнах Європи.
17. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.
18. Аналіз медичної реформи в Україні.
19. Людина як продукт біосоціальної еволюції.
20. Індивідуальне здоров'я людини.
21. Адаптація і здоров'я. Адаптаційний потенціал людини.
22. Поняття про біоритми та їх механізм. Часова організація людини.
23. Індивідуальні біоритми, їх види. Хронодіагностика.
24. Здоров'я — індивідуальна та соціальна цінність. Потреба у здоров'ї.
25. Залежність стану здоров'я від дії шкідливих ендогенних чинників.
26. Психіка, психічне здоров'я особистості.
27. Характер. Темперамент. Акцентуації.

28. Основні методи психорелаксації та саморегуляції.
29. Основи раціональної психотерапії.
30. Проблема соціального здоров'я.
31. Аутогенне тренування.
32. Вчення про стрес, загальний адаптаційний синдром.
33. Сучасні підходи до психічного оздоровлення.
34. Профілактика і терапія стресу.
35. Емоції та стреси — фактори ризику розвитку захворювань.
36. Людина як система. Пірамідальний тип системи «людина».
37. Інформаційна матриця психіки.
38. Особливості біосистеми організму людини.
39. Поняття саногенезу організму.
40. Поняття насильницької поведінки. Її ознаки та класифікація.
41. Агресивність та її природа.
42. Аналіз закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».
43. Насильство у сімейних відносинах. Насильство проти жінок та дітей.
44. Попередження та подолання насильства
45. Профілактика булінгу в школі.
46. Конвенція ООН «Про права дитини».
47. Закони правильного харчування.
48. Енергетика харчування.
49. Поживні речовини. Вітаміни. Антиоксиданти.
50. Оздоровче голодування.
51. Причини та наслідки наркоманії.
52. Алкоголізм. Його стадії.
53. Паління та його вплив на внутрішньоутробний розвиток дитини.
54. Заходи боротьби із залежністю від психоактивних речовин.
55. Статеве виховання та статеві соціалізація.
56. Моделі статевого виховання.
57. Принципи статевого виховання.
58. Гендерна роль та гендерні стереотипи.
59. Фемінізм: сутність, етапи, напрямки.
60. Гендер і гендерна політика.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Соціальна гігієна та основи здоров'язбереження» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою.

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г. 2017. 488 с.
2. Мелега Ксенія Петрівна. Сучасні технології здоров'язбереження: навч. посіб. Ужгород. Говерла. 2018. 200 с.

3. Основи здорового способу життя. Практичні заняття: навч.посіб.для самостійної роботи студентів. К.:КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 419с.

Додаткова

4. Наукові школи Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Київ. 2021. 180 с.
5. Овод Ю.В. Стрес, тривожність та адаптація: як війна змінює ментальне здоров'я студентів. Збірника наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: надбання, проблеми, перспективи» (Хмельницький, 22-23 травня 2025р.) ХНУ, 2025р

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5122>
2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.